

Arkivsak-dok. 24/25451-12
Saksbehandler Tommy Kruse

Saksgang
Formannskapet 2023 - 2027

Møtedato
05.06.2025

Sak nr.
73/25

Underveismelding - Sparta Elite - drift av Sparta Amfi og gjeldsavtale

Saksordførersak.

Saksordfører: Therese Thorbjørnsen (Ap) og Julia Brännström Nordtug (Frp)
Medsaksbehandlere: Gry Ingebretsen

Saksordførers innstilling:

Legges fram i møtet

Vedlegg:

Sammendrag:

IL Sparta Ishockey Elite henvendte seg til Sarpsborg kommune i desember 2024 for økonomisk bistand på grunn av en anstrengt økonomisk situasjon. Formannskapet vedtok å ettergi gjeld på 0,6 mill. kr og gi et ekstraordinært tilskudd på 0,2 mill. kr, samt å gi betalingsutsettelse for bruk av Sparta Amfi frem til mai 2025.

IL Sparta Ishockey Elite betaler leie til kommunen på tre ulike måter. Den første er en ordinær husleie for kontorer og møtelokaler. Den andre betalingsformen er timepris for trening, og den siste betalingsformen er kampavgift ved gjennomføring av serie- og sluttspillkamper i eliteserien.

Det er innhentet opplysninger fra andre kommuner om hva eliteserielag som benytter kommunal hall betaler for leie. Beregningen viser at Stjernen og Lillehammer betaler mindre i samlede leieutgifter enn Sparta. Storhamar, Frisk Asker og Vålerenga betaler mer i leie enn hva Sparta gjør.

Kommunens driftsutgifter for Sparta Amfi og Ungdomshallen var 7,6 mill. kr i 2024. Driftsinntektene var på 3 mill. kr, noe som resulterte i netto driftsutgifter på 4,6 mill. kr. Inkluderes kapitalutgiftene blir totale netto driftsutgifter 10,7 mill. kr. IL Sparta Ishockey Elite bruker ca. 10% av brukstiden som er tilgjengelig i de to ishallene. Per i dag betaler IL Sparta Ishockey Elite omtrent tilstrekkelig til å dekke kommunens løpende driftskostnader for klubbens bruksandel, men for lite hvis andelen av kapitalutgifter tas med i beregningen.

Klubben kan overta arbeidsoppgaver som hjelpemann ved eliteseriekamper og renholdet av Sparta Amfi og Ungdomshallen. Kommunedirektøren anbefaler å redusere kampavgiften til 0

kr, mot at IL Sparta Ishockey Elite overtar disse oppgavene. Det bør etableres en driftsavtale som beskriver hvilke oppgaver IL Sparta Ishockey Elite skal utføre for kommunen og hvordan de skal utføres.

Fra 2026 vil redusert inntekt fra kampavgift for kommunen i sin helhet dekkes inn ved at oppgaver bortfaller, men fra 2025 oppstår en differanse på 200 000 kr fordi bortfall av oppgaver først trer i kraft fra høsten. Kommunedirektøren anbefaler at finansiering av differansen mellom reduksjon i kostnader og inntekter for kommunen på 200 000 kr og fastsetting av ny kampavgift vedtas ved behandling av tilstandsrapport for 1. tertial.

For å inngå en ny nedbetalingsavtale må det først avklares hva klubben kan overta av drift, og hva kompensasjonen skal være. Med utgangspunkt i kommunedirektørens forslag om å redusere kampavgiften til 0 kr og med en rente på 5% over 5 år, vil klubbens månedlige avdrag utgjøre ca. 31 000 kr.

IL Sparta Ishockey Elite har utarbeidet et budsjett for 2025 med positivt resultat, men kommunedirektøren mener dette ikke tar nok høyde for usikkerheter. Klubben har heller ikke lagt frem en langsiktig plan som sannsynliggjør at de vil overholde økonomiske forpliktelser. Klubben jobber med et revidert budsjett og handlingsplan for å oppnå positiv egenkapital innen tre år. Når dette er lagt frem vil kommunen kunne ta stilling til om klubben har et budsjett og en langsiktig plan som virker bærekraftig over tid. Kommunedirektøren tar sikte på å fremme sak til sluttbehandling høsten 2025.

Utredning:

Bakgrunn:

IL Sparta Ishockey Elite (Klubben) henvendte seg til Sarpsborg kommune i desember 2024 om økonomisk bistand. Klubben var i en meget anstrengt økonomisk situasjon, og formannskapet fikk som en følge av henvendelsen en sak til behandling 23. januar 2025.

Formannskapet fattet følgende vedtak i sak 10/25 23.1.25:

1. *Sarpsborg kommune gir et tilskudd på 0,6 mill. kr. til IL Sparta Ishockey Elite, i form av ettergivelse av gjeld til kommunen påløpt etter inngått gjeldsavtale høsten 2024.*
2. *I tillegg gis et ekstraordinært tilskudd pålydende 0,2 mill. kr, som utbetales.*
3. *Det bevilges totalt 0,8 mill. kr til tilskuddene, som finansieres ved bruk av formannskapets tilleggsbevilgningsfond.*
4. *Det innvilges betalingsutsettelse til IL Sparta Ishockey Elite til og med Mai 2025, for bruk av Sparta Amfi som påløper fram til dette tidspunktet.*
5. *Vurdering av nye leieavtaler og satser behandles i egen sak juni 2025, med følgende intensjoner:*
 - a. *Nye leiebetingelser skal være gjeldende fra 01.01.2025*
 - b. *Ny leieavtale skal legge til grunn en drift og oppgavedeling som er mer bærekraftig både for Sparta og Sarpsborg kommune.*
 - c. *Det inngås ny forpliktende nedbetalingsavtale på utestående økonomiske 3 forpliktelser. Sarpsborg kommune skal prioriteres på lik linje med øvrige kreditorer.*
 - d. *IL Sparta Ishockey Elite legger frem budsjett og en langsiktig plan som sannsynliggjør at klubben både vil overholde økonomiske forpliktelser og ivareta avtalte oppgaver i driften av Sparta Amfi.*
6. *Sarpsborg kommune ønsker gjennom dette vedtaket å signalisere viktigheten av Spartas betydning for Sarpsborgsamfunnet, men også en forventning om at klubben herfra må driftes på en selvstendig og økonomisk bærekraftig måte*

Vedtakene nevnt over følges opp i denne saken.

Tidligere saker hvor kommunen har bistått Spartasystemet

Kommunen forholder seg til både eliteklubben IL Sparta Ishockey Elite og ungdomsavdelingen IHK Sparta Sarpsborg. Tidligere var aksjeselskapene Sparta Sport AS og Ungdomshallen AS involvert i driften av klubbene.

Kommunedirektøren gir nedenfor en oversikt over tidligere politiske vedtak hvor Spartasystemet har fått innvilget økonomisk bistand, for å få et samlet historisk bilde. Tidligere saker er politisk behandlet enten i formannskapet (som en periode het Plan- og økonomiutvalget) eller bystyret. Nedenfor er omtalt vedtak fra saker som er politisk behandlet.

2006	Kommunen stilte garanti for spillemidler for oppføring av Ungdomshallen på 11,1 mill kr.
2012	Kommunen kjøpte inventar og løsøre i Sparta Amfi av Sparta Sport AS som de hadde tilført hallen uten foregående samtykke fra kommunen. Kjøpesummen var ca. 250 000 kr. (inkl. mva). Betingelsene var at beløpet skulle gå til å betale skyldig halleie.
2013	Kommunen kjøpte VIP-arealene som Ungdomshallen AS hadde bygd inn i Sparta Amfi, uten foregående samtykke fra kommunen. Kjøpesummen var ca. 900 000 kr. (inkl. mva). Betingelsene var at beløpet skulle gå til å betale skyldig halleie.
2014	Kommunen overtar Ungdomshallen fra Ungdomshallen AS, da aksjeselskapet ikke lenger klarte å drive hallen. Kommunen overtok hallen for 5,2 mill kr, samt bevilget 5,8 mill. kr. til nødvendige oppgraderinger.
2019	Formannskapet ga kommunedirektøren fullmakt til å inngå en nedbetalingsavtale med IL Sparta ishockey Elite for manglende innbetalt halleie (gjelden var på dette tidspunktet 1,6 mill. kr.). I samme møte ble halleien redusert fra 27 200 kr. pr kamp til 13 600 kr pr kamp.
2020	Bystyret vedtok ny kampavgift. Avgiften ble endret til å være 300 000 kr pr år.
2024	Formannskapet ga kommunedirektøren fullmakt til å inngå en nedbetalingsavtale med IL Sparta ishockey Elite (på dette tidspunktet var gjelden på ca. 1,5 mill kr).
2025	Formannskapet vedtok å gi et tilskudd til IL Sparta Ishockey Elite i form av ettergivelse av gjeld på 0,6 mill kr. samt et ekstraordinært tilskudd på 0,2 mill. kr. som utbetales. Samtidig ble det vedtatt å utrede nye leieavtaler og satser, samt ny forpliktende nedbetalingsavtale

Utvikling i kamp- og treningsavgiften

Størrelsen på kampavgiften IL Sparta Sarpsborg Elite har betalt gjennom årene har variert. For å illustrere utviklingen er kampavgiften, oppjustert med Konsumprisindeksen (KPI), har kommunedirektøren gått gjennom den samlede kampavgiften per år i perioden 2013 til 2025 og lister opp utvalgte år i tabellen nedenfor. I årene før 2013 var kampavgiften 15% av billettinntektene, deretter ble det innført et tak på hvor høy den årlige kampavgiften kunne være. I 2012 var taket på 340 000 kr.

Kampavgift				
År	Kampavgift	Sum	Verdi i 2025 (KPI-justert)	Merknad
2013	22 000	572 000	752 000	Pris pr kamp
2017	30 700	798 200	908 000	Pris pr kamp
2018	26 400	686 400	779 000	Pris pr kamp
2020	13 600	353 600	381 000	Pris pr kamp
2021		300 000	318 011	Endret til årlig avgift
2022		307 000	320 000	Årlig avgift
2023		320 000	329 000	Årlig avgift
2024		339 000	345 000	Årlig avgift

2025		353 000	353 000	Årlig avgift
------	--	---------	---------	--------------

Kampavgiften ble vesentlig redusert i 2020 da bystyret i desember 2019 inngikk en nedbetalingsavtale med klubben, samt vedtok å redusere kampavgiften fra 27 200 kr til 13 600 kr. Høsten 2020 ble dette fulgt opp med en ny politisk sak om arenaleie for eliteidretten, og det ble vedtatt en ny fast kampavgift pr. år på 300 000 kr. Fra 2021 til 2025 har kommunen justert opp kampavgiften mer enn KPI. Grunnen til dette er hovedsakelig at prisene blir oppjustert med kommunal deflator gitt i statsbudsjettet. Deflatoren er en vektning av prisutvikling på varer/tjenester og lønn. Samtidig ligger dagens kampavgift vesentlig lavere enn i årene 2013–2018.

Timeprisen for trening for voksne har utviklet seg slik i årene fra 2013 – 2025:

Timepris ordinær trening voksne		
År	Pris timeleie	Verdi i 2025 (KPI-justert)
2013	825 ¹	1 085
2017	975	1 120
2018	1 020	1 160
2020	1 080	1 166
2021	1 110	1 177
2022	1 140	1 188
2023	1 300	1 337
2024	1 370	1 396
2025	1 460	1 460

Av tabellen ser man at i perioden 2013 til 2022 var prisøkningen litt høyere enn hva en regulering etter KPI ville ha gitt. Fra 2023 har økningen vært høyere enn årene før 2023. Økningen i timeprisen for trening for voksne må ses i sammenheng med at timeprisen for barn har blitt redusert. Dette har vært en bevisst prioritering.

Dagens leieavtaler:

For å forstå hva IL Sparta Ishockey Elite betaler i leie, må man se på de ulike leieforholdene. Klubben betaler tre former for leie.

Ordinær husleie for kontor- og møtelokaler

IL Sparta Ishockey Elite benyttet seg i april 2025 av opsjon på forlengelse av leieavtalen og denne gjelder nå ut 2028. I 2024 ble klubben fakturert 164 500 kr i husleie. Husleien gjelder 439 kvadratmeter, som tilsier en leie på 375 kr per kvadratmeter. Ifølge Statistisk sentralbyrå er gjennomsnittspris for leie av kontorlokaler i Sarpsborg ca. 1 500 kr per kvadratmeter. Selv om standarden på lokalene klubben leier bærer preg av alder og slitasje, må leieprisen anses å ligge langt under markedspris.

Timespris for trening

Denne timesprisen vedtas som en del av budsjett/HP hvert år (gebyrregulativet). Leieprisen per time for voksne er for 2025 1 460 kr. Kommunens selvkostpris per time eksklusiv kapitalkostnader er for 2024 beregnet til 2 135 kr. Inklusive kapitalkostnader er selvkostpris pr time for 2024 beregnet til 4 300 kr.

Kampavgift

¹ I 2013 var timepris for trening voksne på kr. 825 etter kl. 15:00. Før kl. 15.00 var leieprisen 250 kr pr. time

Kampavgiften betales for serie- og sluttspillkamper. I eliteserie menn er den fastsatt til 353 000 kr per år i 2025, uavhengig av hvor mange kamper som spilles.

IL Sparta Ishockey Elite har pekt på at det er uklart hva klubben betaler for når man betaler leie for trening og kampavgift. Leietakers plikter og rettigheter er ikke tydelig definert, slik som det er i en ordinær husleiekontrakt. Det er ønskelig for både klubben og kommunen å tydeliggjøre dette.

Sammenligning med utleie av ishaller fra andre kommuner til eliteklubber

Tabellen viser de økonomiske utgiftene for flere ishockeyklubber i Norge i 2025.

Klubb	Kampavgift	Treningsavgift	Andre lokaler	Totalt
Sparta	353 000	438 000	164 500	955 500
Stjernen	276 000	259 500	184 836	720 336
Frisk Asker	180 000	195 000	1 000 000	1 375 000
Vålerenga*	1 062 000	281 000	127 000	2 000 000
Storhamar	300 000	159 000	120 000	1 950 000
Lillehammer	195 000	270 000	264 000	729 000

*Kommunen har i tillegg prosenter av billettsalg.

Kostnadene som fremkommer i tabellen er beregnet ut fra treningsavgift per time og kampavgift, ganget opp med 30 kamper og 300 treningstimer for å få en årlig sum. Siden kommunene opererer med enten timepris eller fast årlig pris, er denne metoden brukt for å skape en mer enhetlig oversikt. I tillegg vises leie av andre lokaler som en separat årlig kostnad. Avtalene mellom klubbene og kommunene varierer betydelig, noe som gjør direkte sammenligninger utfordrende. Et eksempel på dette er Lillehammer, som har en egen avgift for garderobes, mens Sparta har inkludert denne i kampavgiften. Grunnet de store forskjellene i innhold, er det mest relevant å se på kolonnen for totale utgifter.

Tabellen ovenfor viser at Sparta skal betale totalt 955 500 kr (gitt at det er 30 hjemmekamper og 300 treningstimer), mens Stjernen har en lavere total kostnad på 720 336 kr, en forskjell på ca. 235 000 kr. Hovedårsaken til forskjellen ligger i treningsavgiften, hvor Sparta har en betydelig høyere utgift (438 000 kr mot Stjernens 259 500 kr). Stjernen betaler en lavere kampavgift hvis det er under 1 000 tilskuere på en kamp. I sammenligningen ovenfor så er det tatt utgangspunkt i at det er 1 000 eller flere tilskuere på alle kampene.

Frisk Asker har den høyeste kostnaden for leie av andre lokaler, på 1 000 000 kr, noe som trekker deres totale kostnader opp til 1 375 000 kr, 419 500 kr mer enn Sparta. Deres kamp- og treningsavgifter er imidlertid lavere, noe som betyr at den høye leiekostnaden for andre lokaler er den største driveren bak deres totale økonomiske belastning.

Vålerenga har den høyeste kampavgiften blant klubbene, med 1 062 000 kr. I tillegg tar kommunen en prosentsats av billettsalget. Totalkostnad for klubben blir da ca. 2 000 000 kr inkludert treningsavgift og leie av andre lokaler. Dette bli da over 1 million kr mer enn Sparta.

Storhamar har en total kostnad på 1 950 000 kr, omtrent på nivå med Vålerenga. Forskjellen ligger i hvordan kostnadene beregnes. Storhamar har nylig inngått en fast prisavtale med Hamar kommune, der de betaler én sum for alt, i stedet for separate utgifter til kamp, trening og lokaler. Dette betyr at de oppgitte kostnadspostene i tabellen (bortsett fra totalsummen) ikke lenger er relevante for dem, noe som kompliserer direkte sammenligninger.

Lillehammer har en lavere total kostnad på 729 000 kr, noe som betyr at Sparta betaler 226 500 kr mer i året. Selv om Lillehammer betaler mer for leie av andre lokaler, er både kampavgiften og treningsavgiften lavere enn hos Sparta.

Oppsummert er det utfordrende å sammenligne klubbene direkte, ettersom kommunene har ulike modeller for prisfastsettelse og avtaleinnhold. Likevel kommer det tydelig frem at Sparta har en høyere treningsavgift, noe som skyldes Sarpsborg kommunes praksis med høyere leie for treningstid for voksne, for å kunne gi lavere priser for barn og unge.

Kommunens inntekter og utgifter for drift av Sparta Amfi

Sarpsborg kommune eier og drifter Sparta Amfi og ungdomshallen. I 2024 var driftsutgiftene i hallen 7,6 mill. kr. Inntektene var på 3 mill. kr, noe som ga et driftsunderskudd på 4,6 mill. kr. Kapitalutgiftene av de bokførte verdiene utgjør ca. 6,1 mill. kr årlig. Samlet underskudd på ishallerne er dermed om lag 10,7 mill. kr. IL Sparta Ishockey Elite bruker ca. 10% av tilgjengelig brukstid i hallene. Kommunedirektøren vurderer at eliteidretten ikke bør sponses i vesentlig grad av det offentlige, og bør derfor betale tilnærmet «selvkost» for sin brukstid. Per i dag betaler IL Sparta Ishockey Elite omtrent tilstrekkelig til å dekke kommunens løpende driftskostnader for klubbens bruksandel, men for lite hvis andelen av kapitalutgifter tas med i beregningen.

Kommunens økonomi og vedtatte innsparingskrav

I budsjett og HP er det fra 2024 vedtatt å redusere kostnadsnivået for drift av kommunens bygg og anlegg med 10 mill kr i løpet av perioden. 0,7 mill kr er innarbeidet som en innsparing på idrettsbygg i 2025. Innsparingen på idrettsbygg er planlagt tatt ut gjennom å se på drift av de bemannede idrettsanleggene. Det ses på å redusere bruk av overtid, endre turnus, og bruke mannskaper mer effektivt på tvers av anleggene. Dette må ses i sammenheng med muligheten for å fordele ansvar og plikter mellom kommunen og klubben for drift av Sparta Amfi på en annen måte enn i dag, med mål om at IL Sparta Sarpsborg Elite kan få redusert sine «leiekostnader».

Budsjett og langsiktig plan for en bærekraftig drift:

IL Sparta Ishockey Elite gjennomførte sitt årsmøte 1. april 2025. Regnskapet som ble lagt frem viser et negativt årsresultat på ca. 4,7 mill. kr. Samlet negativ egenkapital er på ca. 6,8 mill. kr. Ifølge årsberetningen er styrets oppfatning at forholdene ligger til rette for fortsatt drift av klubben.

Revisor har i sin beretning påpekt at avsetningen for mulige tap burde vært 400 000 kr høyere enn hva som er lagt frem i årsregnskapet. Det betyr at revisor mener underskuddet egentlig burde være 5,1 mill. kr og at negativ egenkapital burde være 7,2 mill. kr. Videre sier revisor at det foreligger «vesentlig usikkerhet som kan skape tvil av betydningen om foreningens evne til fortsatt drift».

Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for 2024 viser at klubben står i en meget vanskelig økonomisk situasjon.

Klubben vedtok på årsmøtet et budsjett for 2025 som legger opp til et årsresultat på 103 000 kr.

I klubbens budsjett for 2025 er det lagt opp til at leiekostnaden til kommunen reduseres fra 1,2 mill. kr til 0,5 mill. kr. I tillegg er det budsjettert med en reduksjon av personalkostnader på i underkant av 2 mill. kr. Under forutsetning av at personalkostnader ikke økes, vil det gi en større effekt for 2026, da man får helårseffekt av innsparingen av personalkostnader som bare gir effekt deler av året 2025.

Klubben har videre budsjettet med økning i sykepengerefusjoner og økning i inntekter på sponsorinntekter, salg bonus og markedsstøtte og inntekter servering på til sammen 1,45 mill. kr.

Formannskapet har bedt om at klubben legger frem en langsiktig plan som viser bærekraftig drift over tid. Per i dag har klubben ikke presentert noen langtidspan. Klubben henviser til at Norges Ishockeyforbund (NIHF) vil komme med nye krav knyttet til økonomi i lisenskravene i løpet av sommeren 2025. Her vil det bli krav til at klubbene må ha positiv egenkapital, og de klubbene som ikke har dette må utarbeide en handlingsplan som viser hvordan klubben skal få en positiv egenkapital. Klubbene får tre år på å rette opp den negative egenkapitalen. Hvis budsjettet årsresultat for 2025 på 103 000 kr representerer årlige overskudd i klubben fremover, vil det ta om lag 65-70 år før klubben har en positiv egenkapital.

NIHF aksepterer også at ansvarlige lån² kan likestilles med egenkapital. I regnskapet for 2024 hadde IL Sparta Ishockey Elite 1,1 mill. kr i ansvarlige lån. Det betyr at den negative egenkapitalen NIHF beregner for Sparta er 5,7 mill. kr. Klubben har jobbet videre i 2025 og har økt ansvarlige lån til 4,5 mill. kr. NIHF vil da legge til grunn at klubben har en «beregnet negativ egenkapital» på 2,3 mill. kr.

Klubben jobber med å utarbeide et nytt revidert budsjett basert på de nye kravene fra forbundet. I det reviderte budsjettet signaliserer klubben at de vil øke overskuddet i 2025. De har informert kommunen om at inntekstpostene for markedsstøtte og gaver økes. Videre vurderes det tiltak for å redusere lønnskostnader og utgifter til boliger til spillere ytterligere, samt noen andre kostnadskutt. Klubben har ikke rukket å legge frem et revidert budsjett før denne saken publiseres.

Kommunedirektøren presiserer at ansvarlige lån ikke bedrer klubbens egenkapital i regnskapsmessig forstand, men vil bedre klubbens likviditet inntil gjelden er nedbetalt. Per i dag har heller ikke klubben lagt frem et langsiktig likviditetsbudsjett som kommunedirektøren har etterspurt.

Sparta Elite fikk i 2024 tilført eiendeler på 4,2 mill kr. Dette er bygningsdeler som de har fått, og er tenkt som et bidrag for å etablere nytt bygg (Holøs gym) ved siden av eksisterende Sparta Amfi. Et ferdig oppført bygg vil bedre egenkapitalen betraktelig. Samtidig må dette bygget etableres på kommunens eiendom, som vil kreve en fradeling (forbundet med usikkerhet) og festeavtale. Kommunen er i utgangspunktet villig til å inngå en ti års festeavtale, da området må ses i sammenheng med fremtidig utvikling av en eventuell ny ishockeyarena i sentrum. Klubben har foreløpig ikke lagt frem muligheter for å finansiere etablering av Holøs gym.

Klubben signaliserer at deres plan for å imøtekomme kravene til positiv egenkapital er å øke ansvarlige lån, og øke overskuddene i de 3 kommende års regnskaper. Samlet sett må da klubben få et samlet overskudd på 2,3 mill. kr i årene 2025 -2027. En eventuell oppføring av Holøs gym vil føre til ytterligere styrket egenkapital.

Tiltak som kan iverksettes umiddelbart:

I samarbeidsmøter mellom Sarpsborg kommune og IL Sparta Ishockey Elite har det blitt identifisert to oppgaver som klubben kan overta umiddelbart. Den første oppgaven er «hjelpemann» ved eliteseriekamper. Det er et krav om at det må være to banemannskaper på jobb under arrangementer. Rollen som «hjelpemann» innebærer å flytte mål slik at isprepareringen kan gå raskt i pausene, samt å bistå ved hendelser som kan oppstå under

² Et ansvarlig lån er en type gjeld som har lavere prioritet enn annen gjeld ved en f.eks. konkurs. Ved en konkurs vil ansvarlige lån bli tilbakebetalt etter annen gjeld er dekket. Lånene brukes ofte som en form for finansiering som kan styrke selskapets kapitalstruktur uten å gi långiver eierrettigheter.

kamp, for eksempel å skifte glass i vantet hvis det skulle ryke. Rollen som hjelpemann kan overtas av klubben, noe som kan iverksettes fra sesongstart i september.

Den andre oppgaven klubben kan overta, er renholdet av Sparta Amfi og Ungdomshallen. Sarpsborg kommune vil stille krav til hyppighet og utførelse av renholdet. Det vil være uproblematisk for kommunen å omdisponere ressurser til renhold som i dag brukes på Sparta Amfi og Ungdomshallen til andre kommunale bygg. Funksjonen som hjelpemann løses i dag ved bruk av overtid, og overtidbruken vil ved en slik løsning reduseres.

De ulike formene for leie er satt i bero frem til 1. mai som en følge av Formannskapetets vedtak i januar. Verdien av at klubben stiller med en hjelpemann, samt overtar renholdet, vil kommunen kunne kompensere på tre måter.

1. Fakturering: IL Sparta Sarpsborg Elite fakturerer kommunen for utførelse av disse tjenestene.
2. Redusert timepris: Timeprisen for trening reduseres.
3. Redusert kampavgift: Kampavgiften reduseres.

Kommunedirektøren anbefaler å redusere kampavgiften. Grunnen er at det ikke er ønskelig å differensiere på timepris for trening for Sparta og andre voksne.

Kommunedirektøren anslår verdien av dagens renhold og kostnaden ved hjelpemann ved kamper er på ca. 400 000 kr per år. Kommunedirektøren anbefaler derfor å redusere kampavgiften til kr. 0. Da vil kommunen ha en besparelse på ca. 50 000 kr, og IL Sparta Elite vil redusere sine utgifter med 353 000 kr mot å påta seg nye oppgaver.

Nedbetalingsavtale:

Hvis kommunedirektørens forslag om å kutte kampavgiften i sin helhet blir vedtatt, vil klubbens samlede gjeld til kommunen være 1,6 mill. kr. I forrige sak om inngåelse av gjeldsavtale med IL Sparta Ishockey Elite i 2024 satt Formannskapet renten til 5%. Kommunedirektøren foreslo 7% rente. En nedbetalingsavtale basert på annuitetsprinsippet, vil over fem år med en rente på 5% utgjøre månedlige avdrag på ca. 31 000 kr.

Kommunedirektøren legger opp til at nedbetalingsavtalen baseres på samme vilkår som ved Formannskapetets behandling av sak om nedbetalingsavtale september 2019. Vilklårene blir da:

- Klubben skal påse at ingen av klubbens langsiktige kreditorer blir forfordelt, eller har vesentlige avvikende tilbakebetalingsavtaler.
- Sparta Ishockey Elite sender uoppfordret revidert regnskap til Sarpsborg kommune v/virksomhet økonomi innen 30. april hvert år.
- Styremøtereferater sendes Sarpsborg kommune v/ virksomhet økonomi løpende, minst fire ganger i året. Referatene skal beskrive styrets vurderinger av økonomisk status, styring, tiltak og kontroll.
- Dersom vilkår i avtalen brytes eller avdrag misligholdes, vil Sarpsborg kommune v/virksomhet økonomi innfordre etter gjeldene retningslinjer, hvor konsekvens kan være utestengelse eller konkursbegjæring.

Kommunedirektøren har intensjon om at det fattes vedtak om ny nedbetalingsavtale ved sluttbehandling av saken, forutsatt at klubben da har lagt frem et forbedret årsbudsjett for 2025 og en plan for langsiktig økonomisk bærekraft.

Tiltak som må vurderes videre:

Både kommunen og klubben har vært i dialog med andre kommuner/halleiere og ishockeyklubber. I Halden, Lørenskog og Narvik driftes hallene helt eller delvis av en klubb.

Partene ønsker å jobbe videre med å se om denne måten kan gi både kommunen og klubben ytterligere besparelser. Det er fortsatt mye som må avklares før en slik løsning kan være på plass. Blant annet vil kjøring av ismaskin kreve mer opplæring i Sparta Amfi og Ungdomshallen enn i de andre hallene hvor klubbene drifter hallen. Årsaken til dette er at de kun har en isflate som skal prepareres, og da kan innstillingene på ismaskinen stilles inn til den ene isflaten (basert på høyde over havet). I Sarpsborg er det to haller, og da må innstillingene for ismaskinen stilles inn manuelt. Videre må kommunen se nærmere på bemanningssituasjonen, hvordan tildeling av istid skal foregå og hvordan inntekter og utgifter skal fordeles mellom eier og drifter av hallen. IL Sparta Ishockey Elite må også jobbe videre for å avklare i hvilket omfang de vil klare å håndtere slike driftsoppgaver selv. De andre store brukerne av ishallerne må også involveres i en videre utredning.

Øvrige idrettslag i Sparta Amfi

IHK Sparta Sarpsborg (breddeklubben for barn og unge) og Sarpsborg skøyteklubb er hovedbrukere av Sparta Amfi og Ungdomshallen i tillegg til IL Sparta Ishockey Elite.

Både IHK Sparta Sarpsborg og Sarpsborg skøyteklubb signaliserer at de ikke har noen innvendinger mot at IL Sparta Ishockey Elite overtar ansvar for renhold og hjelpemann i forbindelse med eliteseriekamper. Skal kommunen overlate driftsansvaret for hallene til andre ønsker både IHK Sparta Sarpsborg og Sarpsborg skøyteklubb å bli involvert i dette arbeidet. De mener at de antakelig vil kunne bidra med ressurser for å drifte hallene, men ønsker også å kunne få en del av en gevinst ved en eventuell endret driftsform i Sparta Amfi og Ungdomshallen.

Vurderinger

Kommunedirektøren mener at dagens leieavtale for de eksklusive arealene IL Sparta Ishockey Elite disponeres bør videreføres. Videre mener kommunedirektøren at timeprisen for trening bør videreføres, mens kampavgiften settes til 0 kr. Det eksisterer en husleieavtale for kontor- og møtelokaler som Sparta disponerer som anbefales videreført/forlenget.

I tillegg bør det etableres en driftsavtale som beskriver hvilke oppgaver IL Sparta Ishockey Elite skal utføre for kommunen. I første omgang vil en slik avtale gjelde renhold og bruk av hjelpemann ved eliteserie-/sluttspillkamper. Partene ønsker også å se på mulighetene for at brukerne av hallene kan ta et vesentlig større driftsansvar. Dette vil partene se videre på i fellesskap, og det vil i så fall bli nødvendig med å inngå en ny driftsavtale hvis en ny driftsform lar seg realisere.

Formannskapet har vedtatt at leieavtaler og satser som nå kommer til behandling skal være gjeldende fra 01.01.2025. Tiltakene som foreslås overtatt av klubben vil ikke kunne skje før etter ferien. Skal kampavgiften ha tilbakevirkende kraft vil kommunen få redusert inntekten fra kampavgiften i 2025, men utgiftene til renhold og hjelpemann har allerede påløpt. Differansen utgjør ca. 200 000 kr, og foreslås innarbeidet i tertialrapporten 1. tertial.

Formannskapet har etterspurt budsjett og langsiktige planer som viser en bærekraftig utvikling over tid. Den dokumentasjonen klubben har lagt frem per i dag er ikke tilstrekkelig for at kommunedirektøren vurderer det som sannsynlig at IL Sparta Ishockey Elite vil kunne overholde sine økonomiske forpliktelser over tid.

IL Sparta Ishockey Elite trenger mer tid for å få utarbeidet et revidert budsjett med et større overskudd, og en handlingsplan for hvordan få en positiv egenkapital på tre år. Når revidert budsjett og handlingsplanen er utarbeidet vil dette etter klubbens syn svare ut formannskapets vedtak fra januar.

Denne underveismeldingen vil bli fulgt opp med en sak til sluttbehandling. Kommunedirektøren har intensjon om å fremme denne høsten 2025. Før sluttbehandlingen må IL Sparta Ishockey Elite dokumentere et budsjett og en handlingsplan som oppfattes som realistisk og bærekraftig over tid. Hvis revidert budsjett/handlingsplan oppfattes som bærekraftig, vil kommunedirektøren anbefale å inngå en ny gjeldsavtale med klubben. Klubben må, i samarbeid med de andre lagene som er store brukere av Sparta Amfi og Ungdomshallen, finne ut av hvor store oppgaver klubbene kan overta av drift i hallene. Kommunen må i samme periode også kartlegge hvilke ytterligere oppgaver som kan overtas av klubbene, og hvilke driftsoppgaver klubbene ikke kan overta. Når dette er utarbeidet kan forslag til driftsavtale og finansiering utarbeides.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Det er i kommunens budsjett og handlingsplan 2025-2028 innarbeidet besparelser på drift av idrettsanlegg på 0,7 mill. kr. Det er ikke innarbeidet reduserte brukerbetalingen fra IL Sparta Elite.

Det foreslås å sette kampavgiften til kr. 0. Dette fører til en tapt inntekt på 353 000 kr på årsbasis. Det er forutsatt i Formannskapetets vedtak fra januar at denne endringen skal ha virkning fra 1. januar 2025. Kommunens innsparinger vil ikke tre i kraft før i august, og vil utgjøre ca. 150 000 kr i 2025. Det er da en differanse på 200 000 kr som ikke er finansiert. Kampavgiften er en del av gebyrregulativet som vedtas av bystyret. Forslaget om å endre kampavgiften til kr. 0, og finansieringen av differansen på 200 000 kr innarbeides i tertialrapport for 1. tertial.

Miljø:

Ingen vesentlige konsekvenser

Folkehelse:

Toppidretten inspirerer ofte til økt breddeaktivitet, og således er det positivt at partene finner en løsning som kan redusere kommunens driftsutgifter og at IL Sparta Ishockey Elites videre eksistens sikres. Mer aktivitet i kommunens samlede befolkning er positivt for folkehelsen.

Kommunedirektørens anbefaling:

1. Sarpsborg kommune tilbyr IL Sparta Ishockey Elite å overta ansvar for å stille med ekstra hjelpemann under sine kamper, og at de overtar ansvar for renholdet i Sparta Amfi og Ungdomshallen. Partene inngår en driftsavtale om dette. Som kompensasjon reduseres den årlige kampavgiften fra 353 000 kr til 0 kr med virkning fra 1.1.2025. Formelt vedtak om endring av kampavgift fattes ved behandling av tilstandsrapport for 1. tertial. Da vedtas også finansiering av netto inntektstap for kommunen på 200 000 kr i 2025.
2. Partene jobber videre med å se om det er mulig at IL Sparta Ishockey Elite kan overta større deler av driften. De andre store brukerne av ishallene skal også involveres i dette arbeidet.
3. Det forventes at IL Sparta Ishockey Elite utarbeider revidert budsjett for 2025 med et større budsjettert overskudd, samt en langsiktig handlingsplan for å dokumentere at klubben er bærekraftig over tid.
4. Det er en intensjon å inngå ny gjeldsavtale med IL Sparta Ishockey Elite. Gjelden på ca. 1,6 mill. kr forutsettes nedbetalt over 5 år og med en rentesats på 5%.
5. Det fremmes sak til sluttbehandling når det er utredet mer om hvorvidt ytterligere driftsoppgaver kan overføres (punkt 2), revidert budsjett og langsiktig handlingsplan foreligger (punkt 3) og det anses å være grunnlag for en ny gjeldsavtale (punkt 4).

